

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Освітня програма	50014 Олігофренопедагогіка
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	016 Спеціальна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	50014
Назва ОП	Олігофренопедагогіка
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	016.02 Олігофренопедагогіка
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Федоренко Мирослав Ігорович, Боряк Оксана Володимирівна, Якунін Михайло Олександрович, Мамічева Олена Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не було
Дати візиту до ЗВО	20.09.2021 р. – 22.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Olihofrenopedahohika/Zvit.pdf
Програма візиту експертної групи	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Olihofrenopedahohika/Programa_vizitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОПП «Олігофренопедагогіка» 2020, 2021 р. покликана здійснювати забезпечення підготовки фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка) в Харківській області. Під час її розробки враховано пропозиції роботодавців і здобувачів. Адміністрація Університету підтримує розвиток цієї ОПП. На фокус-групах, ЕГ з'ясувала, що здобувачі залучені до перегляду ОПП, ознайомлені з власними правами, отримують інформацію щодо завдань, критеріїв та форм поточного та підсумкового оцінювання, силабусів. Вивчення результатів самооцінювання ОП та висновки дистанційної експертизи дозволили членам ЕГ, враховуючи принцип поваги до автономії ЗВО, позиції стейкхолдерів, встановити, що, загалом, ОПП в цілому відповідає дев'яти критеріям з дев'яти (1,2,3,4,5,6,7,8,9) із зауваженнями, які можуть бути усунені впродовж стислого терміну.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами ОПП «Олігофренопедагогіка» є її прикладна спрямованість, наявність відповідної нормативної бази та її доступність на сайті університету. За даною ОПП наявна науково-дослідна практика, яка сприяє поєднанню навчання й дослідження. Позитивним є присутність на іспитах комісії з трьох осіб, в якій крім екзаменатора долучено представника кафедри та студентського самоврядування. У ПВС за даною ОПП наявні міжнародні стажування та статті, які входять до наукометричних баз Scopus / WoS. Загальна політика організації освітнього процесу, освітнє середовище та матеріальні ресурси Університету відповідають заявленим у самоаналізі фактам. Матеріально-технічна база забезпечує всі потреби наукового, теоретичного та практичного характеру. Здобувачами, як і випускниками відмічена сприятлива атмосфера, яку створює адміністрація та науково-педагогічний персонал. Наявна електронна бібліотека, що містить велику кількість навчально-методичних матеріалів. Активно працює Інтернет сторінка ЗВО, завдяки якій оперативно надається інформація та підтримується інформаційний простір для всіх зацікавлених осіб. За даною ОПП наявний зрозумілий механізм розробки, затвердження, моніторингу, періодичного перегляду ОП. ЕГ встановлений тісний і продуктивний контакт з роботодавцями щодо питань впровадження нових ОП і реагування на потреби ринку праці. У процесі здійснення акредитаційної експертизи члени ЕГ пересвідчилися, що ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Під час проведення експертизи було виявлено слабкі сторони ОПП: обсяг ОП (2020-2022 н.р.) має недостатню кількість кредитів практичної підготовки (16,5, з яких тільки 7,5 кр. – педагогічна практика; - ОК в ОП, НП розраховані на здобувачів вищої освіти, які мають базову спеціальну освіту; - дисципліни вільного вибору мають блочну систему, яка не є гнучкою; - перегляду потребує науково-дослідна практика у бік зменшення кількості кр. ЄКТС на користь педагогічних практик; - відсутні ОК щодо методик та методологій проведення наукових досліджень; - перегляду потребує розподіл годинного навантаження між семестрами; - у межах вивчення ОК прикладного спрямування відсутні лабораторні заняття; - відсутність: практик підготовки за дуальною формою освіти, практики академічної мобільності та неформальної освіти, досвіду закордонних програм зарубіжних закладів з підготовки фахівців у галузі спеціальної освіти; - потребує перегляду програма вступного випробування; - наявна необхідність сприяння налагодженню міжнародних зв'язків за профілем зазначеної ОПП; - відсутні укладені договори про перевірку кваліфікаційних робіт з дотриманням академічної доброчесності; - недостатня проінформованість здобувачів з приводу стандартів академічної доброчесності; - недостатня кількість залучених до освітнього процесу представників роботодавців; - недостатньо прозора процедура добору персоналу; - вкрай мала стимуляція професійного розвитку викладачів, особливо грошового преміювання та підтримки. Рекомендації: переглянути ОК в ОП, НП з урахуванням потреб здобувачів, які не мають базової спеціальної освіти, задля виключення їх перевантаження вивченням поза плановими ОК, що вивчаються окремо від здобувачів із базовою спеціальною освітою; - переглянути механізм вільного вибору дисциплін, який має блочну систему вибору; - кількість кр. ЄКТС науково-дослідної практики на користь педагогічної; - з метою покращення якості написання кваліфікаційних робіт, бажано ввести ОК щодо методик та методологій проведення наукових досліджень; - привести у пропорційну відповідність розподіл годинного навантаження між семестрами; - бажано налагодити та використовувати учасниками освітнього процесу практики підготовки за дуальною формою освіти, академічної мобільності та неформальної освіти, досвіду закордонних програм зарубіжних закладів з підготовки фахівців у галузі спеціальної освіти; - більш детально переглянути програму вступного випробування; - сприяти подальшому налагодженню міжнародних зв'язків за профілем ОП; - ширше інформувати здобувачів з приводу стандартів академічної доброчесності; - частіше залучати представників роботодавців до освітнього процесу; - розробити прозору процедуру добору персоналу, більш детально описати критерії відбору на заміщення вакантних посад та більш дієві інструменти стимулювання й підтримки професійного розвитку викладачів з боку ЗВО.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Олігофренопедагогіка» має чіткі (<http://surl.li/ahiiib>) цілі («Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти осіб з інтелектуальними порушеннями»), які узгоджуються з метою ОП: забезпечення системи підготовки компетентних конкурентоспроможних фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, здатних розв'язувати складні задачі сучасної спеціальної освіти та інклюзивного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями, найактуальніші проблеми сучасної олігофренопедагогіки, проводити інноваційну пошукову діяльність з дотриманням норм наукової етики й академічної доброчесності, що вимагає глибоких фундаментальних дисциплінарних знань, творчого мислення, навичок роботи із сучасними корекційними технологіями, що відповідає місії та стратегії університету, зазначених у відображеній Стратегії розвитку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди на 2021 - 2025 рр http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Strategiya.pdf, Політиці у сфері якості <http://hnpu.edu.ua/uk/polityka-u-sferi-yakosti> та Статуті закладу http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf: формування освідченого українця-громадянина, патріота, професіонала, носія культури-шляхом удосконалення змісту науково-методичного супроводу якості педагогічної освіти і фундаментального оволодіння мистецтвом навчати й виховувати інших; забезпечення умов, необхідних для здобуття особами вищої освіти і проведення наукових досліджень; формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції й відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах; забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі навчальної, наукової та інноваційної діяльності; створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів; збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, що підтверджено на зустрічі з роботодавцями. Зокрема, від: Гончарової Наталії Миколаївни, директорки Комunalного закладу «Харківська спеціальна школа №3» Харківської обласної ради, Орлова Андрія Валерійовича, заступника директора з виховної роботи КЗ «Харківська спеціальна школа імені В. Г. Короленка» Харківської обласної ради, експертна група отримала запевнення відносно потреб регіону у фахівцях даної спеціальності, про проведений аналіз ринку праці й висновки, щодо важливості посилити практичну й діагностичну орієнтованість даної ОП. Гордієнко Ірина Вікторівна, заступниця керівника Медичного центру комплексної реабілітації для дітей «Нове дихання» та Коваль Ірина Григорівна, керівниця центру з розвитку та вдосконалення мовлення «Lalio», (є випускницею цього закладу), відзначили, що дана ОП враховує потреби ринку праці Харківської області; Лященко Віра Михайлівна, завідувачка Ресурсного Центру з підтримки інклюзивної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» також наголосила на тому, що постійно розширюється мережа ІРЦ Харківської обл., яка укомплектована на 65% і є необхідність саме у фахівцях-дефектологах. За допомогою анкетування з'ясовують оцінювання співпраці з роботодавцями природничого факультету та їх потреби <http://surl.li/ahmza>; <http://surl.li/ahmbw>. З усіма роботодавцями укладено договори на співпрацю <http://hnpu.edu.ua/uk/dogovory-ta-ugody-pro-spiivpracu-kafedry-specialnoyipedagogiky>. На зустрічах із студентами, ЕГ дійшла висновку, що іноді вони були присутніми на засіданні випускової кафедри, але пропозиції щодо розробки цілей ОП та ПРН не надавали, але проходять опитування «Оцінювання якості освітнього процесу» https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScOHS61X8RU1ON7m2N2UbzZMj8e_sM55A1aLcnkXv39M_9dxg/viewform. Актуальні вакансії висвітлюються на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/vakansiyi-hnpu-imeni-gs-skovorody>. Залучення до обговорення ОП стейкхолдерів, академічної спільноти, моніторинг здобувачів вищої освіти відбувається через засідання кафедри: <blob:https://office.naq.gov.ua/f8482555-1741-458d-a21e-e9455d5e60c6>, надання рецензій, анкетування, що відображається у протоколах кафедри.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Ціллю ОП є підготовка фахівців, здатних вирішувати задачі інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти осіб з ППР. Цілі і зміст ОП узгоджуються з тенденціями розвитку спеціальності, ринку праці, що зазначено на зустрічах із гарантом і роботодавцями, які констатували про потребу вчителів-дефектологів, саме в регіональному контексті, здатних до фахової діяльності у сфері навчання та виховання дітей з ООП. Хоча на питання про вакансії робочих місць, під час зустрічі з фокус-групою зі стейкхолдерами, директорка КЗ «Харківська спеціальна школа №3», Гончарова Н.М., відповіла про відсутність жодної. На ринку праці Харківської області, сферою працевлаштування для випускників даної ОП в державних і приватних закладах можуть бути – заклади загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційні центри, інклюзивно-ресурсний центр «Харківської академії неперервної освіти». У відомостях самооцінювання вказано врахування досвіду підготовки здобувачів за спеціальністю 016 Спеціальна освіта провідними закладами вищої освіти України. Під час зустрічі гарант програми зазначила ці заклади: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Уманський державний педагогічний університет імені П.Тичини, КЗ «Дніпровська академія неперервної освіти» та інш., і декларувала, що з діяльності Дніпровської академії для ОП «Олігофренопедагогіка» враховували педагогічні підходи для підготовки вже працюючих фахівців галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Стосовно досвіду інших закладів, що саме було враховано з них, при розробленні ОП., гарант не пояснила. Досвід іноземних програм не враховувався.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма 50014 «Олігофренопедагогіка» 2021 року дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Визначені в ОП 2020 року зміст і ПРН в основному відповідають вимогам Національної рамки кваліфікації для відповідного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами ОП є: врахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці; співпраця зі стейкхолдерами Харківської обл., з роботодавцями укладено договори на співпрацю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Цілі ОП взагалі відповідають місії та стратегії ЗВО, але не було конкретного залучення здобувачів роботодавців до обговорення програмних результатів навчання ОП. Представники роботодавців і здобувачів на засідання кафедри запрошувались, але ж пропозицій щодо розробки ПРН ОП не надавали. Отже, у подальшому передбачити залучення для обговорення, врахування пропозицій, формування цілей і програмних результатів для удосконалення ОП, роботодавців і здобувачів на засідання робочої групи, кафедри тощо. Цілі ОП та ПР визначаються з урахуванням тенденцій ринку праці, галузевого та регіонального контексту. В ОП враховано досвід тільки українських ОП. Можливо врахування досвіду іноземних програм закладів у підготовці фахівців галузі спеціальної та інклюзивної освіти.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Таким чином, освітня діяльність за програмою загалом відповідає Критерію 1 з недоліками, що є несуттєвими, а саме: представники роботодавців і здобувачів на засідання кафедри запрошувались, але ж пропозицій щодо до розробки ПРН ОП не надавали. Можливе врахування досвіду не тільки зазначених вітчизняних, а й зарубіжних закладів у підготовці фахівців галузі спеціальної та інклюзивної освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП (2021-2022 н.р.) та її окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого і введеного в дію наказом МОН України від 05.01.2021 р. № 28 і складає 90 кредитів ЄКТС: 29,5 - обсяг освітніх компонентів циклу загальної та професійної підготовки, 30 - практичної підготовки; 23 - дисципліни за вибором, 1,5 – підсумкової атестації. Обсяг ОП (2020-2022 н.р.), який було розроблено та затверджено до прийняття Стандарту вищої освіти має недостатню кількість кредитів практичної підготовки – 16,5 кр.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП (2020-2022 н.р.), ОП (2021-2022 н.р.) має ряд незрозумілих моментів. Зі слів гаранта, відповідно до Додатку 16 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до ХНПУ імені Г. С. Сковороди у 2021 році (<http://hnpu.edu.ua/uk/pravya-pryomu-do-hnpu-imeni-g-s-skovorody-u-2021-roci>) здобувачі під час вступної компанії були ознайомлені і надали свою згоду на вивчення додаткових обов'язкових навчальних компонентів до індивідуального навчального плану для вступників на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) для здобуття освітнього ступеня МАГІСТРА за іншою спеціальністю. Зокрема, за спеціальністю 016.02 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка) таким додатковим обов'язковим компонентом є «Методика корекційної роботи при порушенні інтелектуального розвитку». Вивчення цього компонента, зі слів гаранта ОП, здійснюється по суботах. Залишаються питання, на які у ході акредитації не було отримано зрозумілих відповідей: 1. На яких умовах здійснюється оплата викладачам, які викладають за цим ОК по суботах. 2. Чи не є це порушенням ІТО здобувачів - додатково навчатися у вихідний день з профільного ОК. 3. Зі слів гаранта, на вивчення цього ОК відводиться 6 кр. ЄКТС, незрозуміло походження годинного навантаження (саме аудиторних годин): вони визначаються у межах ставок по кафедри, чи на основі додаткової погодинної оплати за межами ОП. ЕГ не мала змоги ознайомитися з силабусом або робочою програмою зазначеного обов'язкового вибіркового ОК, тому залишаються відкритими питання: що це за методики, яке саме "інтелектуальне порушення" є предметом вивчення. Проаналізувати програму щодо вимог до атестації на здобуття освітнього ступеня члени ЕГ не мали змогу, оскільки захисту кваліфікаційних робіт за ОП ще не було, документи знаходяться у розробці.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

За результатами аналізу ОП, НП, силабусів ЕГ встановила, що зміст ОП відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності. Загальна кількість кредитів ЄКТС за ОК циклу професійної підготовки – 29,5 кр., дисципліни вільного вибору циклу професійної підготовки – 20 кр. ОП, НП ґрунтується на технологіях корекційно-педагогічної та психокорекційної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями, спеціальних методик корекційного навчання та виховання, зокрема, у ході вивчення ОК: 1.4 "Сучасні технології навчання дітей дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями", 1.6 "Комплексна оцінка розвитку та психокорекція дітей з особливими освітніми потребами", 1.7 "Олігофренопедагогіка та актуальні проблеми навчання дітей з інтелектуальними порушеннями", 1.10 "Новітні психолого-педагогічні та здоров'язбережувальні технології роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями". ОК, НП відповідає предметній області спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка). Організація навчального процесу відбувається як у традиційних формах (лекції, проблемні лекції, практичні заняття) так і проводяться майстер класи, семінари з елементами дискусії, тренінги. ситуаційні завдання (кейс метод), самостійна робота з критичного аналізу літературних джерел.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Відповідно до нормативних документів: Положення про організацію освітнього процесу на ХНПУ (2021 р., р. 5, п. 5.4, http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organizaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf), формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО здійснюється через вибірково навчальні дисципліни, регламентованого Положенням про вивчення навчальних дисциплін з циклу вільного вибору (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_vuvchenya_navhalnyh_dusziplin_vilnogo_vyb_ory.pdf): в ОП 2020, 2021 рр. - 23 кр.: 3 кр. - загальної і 20 кр. – професійної підготовки), вибору тем кваліфікаційних робіт. За ОП, НП 2021 р. на час проведення акредитації вибір вибірково дисциплін був у процесі

опрацювання. Під час зустрічі з магістрантами 2-го р.н. ЕГ було з'ясовано, що здобувачі обирають дисципліни за вибором із запропонованого переліку блоків загальної та професійної підготовки, заповнюють електронну заяву у Googl формі. За вибором обираються ті дисципліни, які були обрані більшістю здобувачів (кількість залежить від чисельної наповнюваності академічної групи, але не менше ніж 75% від загальної кількості). Повний перелік вибіркового дисциплін ОП, НП 2020-2022 н.р., 2021-2023 н.р. поданий за посиланням: <http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/dytsypliny-za-vyborom/10-studentu/20-bloky-vilnogo-vyboru-maistry> Вибіркові дисципліни в Університеті викладаються по вівторкам, середам, відповідно розкладу (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat-vilnyu-vybir/10-studentu/27-rozklad-zanyat-vilnyu-vybir-1-kurs-magistry>). В Університеті введено блочну систему вибору дисциплін вільного вибору здобувачів. За ОП «Олігофренопедагогіка» це блок «Логопедія» (2020-2022 н.р.), до якого входять ОК: «Основи корекційної педагогіки та спеціальної психології», «Організація, керівництво та планування логопедичної роботи», «Раннє втручання», «Технології діагностичної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями мовлення», «Диференційна діагностика важких мовленнєвих порушень», «Логопедія». За ОП (2021-2023 н.р.) додається блок «Логопедія з поглибленим вивченням». Дисципліни вільного вибору за напрямом «Олігофренопедагогіка» відсутні, оскільки здобувачі за ОП «Олігофренопедагогіка» обирають ОК логопедичного циклу. Блочна система, на думку ЕГ, не є гнучкою.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Загальна кількість кредитів практичної підготовки за ОП, НП 2021 н.р. відповідає вимогам Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня – 30 кр. За ОП, НП 2020 р., кількість кредитів - 16,5 кр. На думку ЕГ потребує уточнення, перегляд змісту науково-дослідної практики (12 кр. ЄКТС), яка, відбувається впродовж листопада-грудня 3 с., триває 9 тижнів. На цей вид практики відводиться 2 год. лекційних (установча конференція) і 118 год. – практичних (відповідно до силлабусу ОК). Практичні розподіляються між керівниками кваліфікаційних робіт. Головними завданнями цієї практики є проведення науково дослідження: опрацювання, аналіз літератури; впровадження експериментально-дослідної роботи констатувального та формувального етапів. У зв'язку з тим, що під час опитування здобувачі стверджували про недостатню кількість годин практичного спрямування, ЕГ рекомендує зменшити кількість кредитів для проведення цього виду практики у користь педагогічної практики у ЗДО (9 кр.) та педагогічної практики у спеціальних закладах (9 кр.). Наскрізність проведення педагогічних практик у межах ОП, НП (2021 р.) на думку ЕГ дотримана.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У самоаналізі ОП є відомості, що дана ОП, НП передбачає формування у здобувачів соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. ОК циклу професійного вибору здобувачів (1.4 “Сучасні технології навчання дітей дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями”, 1.6 “Комплексна оцінка розвитку та психокорекція дітей з особливими освітніми потребами”, 1.7 “Олігофренопедагогіка та актуальні проблеми навчання дітей з інтелектуальними порушеннями”, 1.9 “Сучасна модель сімейно-центрованої допомоги” та ін.). Під час проведення семінарів з елементами дискусії, тренінгів, ситуаційних завдань здобувачі опановують необхідними навичками спілкування, роботи в команді, толерантно будувати відносини як з дітьми так і їх батьками, професійно ставитися до всіх учасників корекційно-розвивального процесу.

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОП, НП (2021 р.) враховує вимоги відповідного Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого і введеного в дію наказом МОН України від 05.01.2021 р. №28.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз НП (2021 р.) засвідчив наступний розподіл кредитів ЄКТС між ОК: цикл загальної підготовки – 6 кр., цикл професійної підготовки – 29,5 кр., дисципліни за вибором – 23 кр.: 3 кр. – загальної і 20 кр. – професійної підготовки; практична підготовка – 30 кр., агестація на здобуття освітнього ступеня – 1, 5 кр. За ОП, НП (2020 р.), які було розроблено, як зазначалося вище, до прийняття Стандарту, розподіл кредитів ЄКТС наступний: : цикл загальної підготовки – 11 кр., цикл професійної підготовки – 38 кр., дисципліни за вибором – 23 кр.: 3 кр. – загальної і 20 кр. – професійної підготовки; практична підготовка – 16,5 кр. (тільки один вид педагогічної практики – «Педагогічна практика в закладах освіти на посаді вчителя-дефектолога» - 7,5 кр., науково-дослідна - 9 кр.,

атестація на здобуття освітнього ступеня – 1, 5 кр. На думку ЕГ, за ОП, НП (2020 р., 2021 р.) переобтяженим є 2 семестр (200 год., 282 год. відповідно) у порівнянні з 136 год. і 166 год. в 1 с. та 156 год. 138 год. у 3 с. Увагу ЕГ привернув той факт, що не один ОК за ОП, НП (2020, 2021 н.р.) не має лабораторних занять, хоча більшість ОК прикладного спрямування.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За даною ОП підготовка за дуальною формою освіти відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами ОП «Олігофренопедагогіка» є її практична спрямованість, при умові наявності першого (бакалаврського) рівня ВО за спеціальністю 016 Спеціальна освіта. Всі ОК за ОП, НП структуровані та логічно побудовані.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Обсяг ОП (2020-2022 н.р.), який було розроблено та затверджено до прийняття Стандарту вищої освіти має недостатню кількість кредитів практичної підготовки – 16,5 кр., з яких тільки 7,5 кр. – педагогічна практика; дисципліни вільного вибору мають блочну систему, яка не є гнучкою; введений обов'язковий вибірковий ОК «Методика корекційної роботи при порушенні інтелектуального розвитку», який викладається по суботах здобувачам які не мають базової спеціальної освіти в обов'язковому порядку; блочна система вибору вибіркових дисциплін не є гнучкою; удосконалення потребує забезпечення ІТО: за ОП здобувачі обирають дисципліни вільного вибору за напрямом “Логопедія”; перегляду потребує науково-дослідна практика у бік зменшення кількості кр. ЄКТС на користь педагогічних практик; відсутні ОК щодо методик та методологій проведення наукових досліджень; потребує перегляду розподіл годинного навантаження між семестрами; у межах вивчення ОК прикладного спрямування відсутні лабораторні заняття.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Враховуючи сильні сторони: практичну спрямованість ОП, НП, її структурованість, логічну побудову; враховуючи недоліки, ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає критерію 2 на рівні В, а наявні недоліки можна доопрацювати за короткий термін.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП «Олігофренопедагогіка» прописані, чіткі, достатньо структуровані, оприлюднені та викладені на веб-сайті університету. Їх зміст зрозумілий, не містить дискримінаційних ознак для майбутніх вступників <http://hnpu.edu.ua/uk/pravyly-priyomu-do-hnpu-imeni-g-s-skovorody-u-2021-roci> Ліцензований обсяг - 60 місць денної та 40 місць заочної форм навчання.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organisaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf та Правил прийому до магістратури на другий рівень вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта (викладені на сайті ЗВО) для вступу на навчання приймаються особи, які здобули раніше ступінь бакалавра, магістра або ОКР спеціаліста. Випускники магістрів даної ОП поки відсутні. Конкурсний відбір на ОП здійснюється за результатами ЄВІ з іноземної мови та фахового іспиту з «Олігофренопедагогіки та методик корекційної роботи». У Додатку 4 (<http://hnpu.edu.ua/uk/pravyula-pryyomu-do-hnpu-imeni-g-s-skovorody-u-2021-roci>) до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до ХНПУ імені Г. С. Сковороди у 2021 році надано конкурсні пропозиції для вступників споріднених та інших спеціальностей (бакалавр/спеціаліст): Єдиний вступний іспит з іноземної мови (ЗНО) ($K_1=0,25$) 2. Олігофренопедагогіка та методики корекційної роботи 016.02 Спеціальна (K2=0,75). Конкурсний бал обчислюється за такою формулою (п.п. 3 п. 7.6 розділу VII Правил прийому): Конкурсний бал (КБ) = $K_1 * P_1 + K_2 * P_2 + P_3$, де P_1 – оцінка єдиного вступного іспиту з іноземної мови у формі тесту з іноземної мови (англійська, німецька, французька або іспанська) або вступного випробування з іноземної мови у випадках, передбачених цими Правилами (за шкалою від 100 до 200 балів), P_2 – оцінка фахового вступного випробування (за шкалою від 100 до 200 балів), P_3 – середній бал документа про здобутий освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень), на основі якого здійснюється вступ (за шкалою від 12 до 20 балів; Таблиця 2 Додатку 5), K_1 , K_2 – невід’ємні вагові коефіцієнти, встановлюються ХНПУ імені Г. С. Сковороди на рівні не менше ніж 0,25 кожний. Сума коефіцієнтів K_1 , K_2 для кожної конкурсної пропозиції дорівнює 1. У 2021 році K_1 встановлений на рівні 0,25; K_2 – на рівні 0,75. Творчих конкурсів не передбачено. Зміст програми фахового випробування урахує особливості ОП «Олігофренопедагогіка» та передбачає знання, які охоплюють основні питання олігофренопедагогіки і методики корекційно-педагогічної роботи при інтелектуальних порушеннях.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюються нормативними документами на основі Положення про організацію освітнього процесу в університеті http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organisaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf (у новій редакції), а саме: Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С.Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_poryadok_realizazii_prava_na_akadem_mob.pdf, а також Наказу №149-од від 06.10.2015 р. «Про порядок відшкодування коштів державного бюджету і витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців» http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/nakaz%20149-od.pdf висвітленими на сайті. Право на академічну мобільність може бути здійснено на підставі укладеного договору з впровадження міжнародної академічної мобільності з Поморською академією (м. Слупськ, Польща). http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Fak_prirodnychy/Spivpr/27%20Ug_oda%20Slypsk%20Polsha%202021.pdf. У межах договору може бути заплановано залучення здобувачів вищої освіти ОП «Олігофренопедагогіка», до впровадження програм академічної мобільності. Відповідно, в індивідуальних навчальних планах академічної мобільності дисципліни, які підлягають перезарахуванню не зазначені. На період проведення акредитації такі практики застосування вказаних правил на відповідній ОП відсутні.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачем за програмами неформальної освіти регулюються Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів ХНПУ імені Г.С.Сковороди отриманих у неформальній освіті http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20poryadok%20ovysnanya%20resultativ%20navchannya.pdf. Університет може визнати результати навчання у неформальній освіті в обсязі не більше 10 % від загального обсягу кредитів освітньої програми, що здобувається. Під час зустрічей та спілкування ЕГ із фокус-групами, здобувачі інформації про те, що вони ознайомлені з такою процедурою, не надавали.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильною стороною освітньої програми є наявність відповідної нормативної бази та її доступність на сайті ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

До слабких сторін відноситься: відсутність практики академічної мобільності та отримання здобувачами додаткових знань і практик у неформальній освіті. Популяризація серед здобувачів існуючих програм обміну та стажувань може допомогти у залученні здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня програм знаходиться у вільному доступі на сайті університету, має значний рівень узгодженості за всіма підкритеріями, наявні правила прийому на освітню програму. У ЗВО є в наявності необхідна нормативна база для визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО та в неформальній освіті. Але практика відсутня.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми і методи навчання і викладання за ОП «Олігофренопедагогіка» визначені в силабусах ОК, матриці відповідності (таблиця 3), сприяють формуванню відповідних професійних компетентностей, досягненню результатів навчання. Організація дистанційного навчання регламентується відповідним Положенням про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ХНПУ (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_vykorystanya_tehnologiy_dustanzijnogo_navchanya.pdf), Положення про організацію освітнього процесу (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organisaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf). Загальноприйнятою платформою в Університеті визнано платформу Moodle, додатково викладачами використовуються програми Zoom, Meet; одночасно використовується електронна пошта, функціонують групи в Viber для зв'язку з викладачами. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_poryadok_realizazii_prava_na_akadem_mob.pdf) підтверджують відповідність вимогам студентоцентрованого підходу. Принцип академічної свободи у межах ОП реалізується шляхом можливості здобувачів, за власним бажанням, вибрати наукового керівника кваліфікаційної роботи, її тему, можливості впливати на удосконалення ОП, вносити свої пропозиції.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що здобувачам своєчасно надається інформація щодо структури ОК, їх цілей, змісту та результатів навчання, порядку та форми оцінювання, відповідність критеріїв за кожною формою роботи. Система оцінювання зазначена в силабусах ОК, висвітлюється кожним викладачем на початку вивчення ОК. Здобувачі можуть отримати бали за виконання практичних завдань, завдань самостійної роботи, індивідуальних завдань. У ЗВО проводиться опитування здобувачів щодо задоволеності методами навчання і викладання (Центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти, відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету). Результати анкетування розміщені на сайті <http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>, анкета «Оцінювання якості освітнього процесу здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти» [http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prirodnichij/Rezultaty_ankety_%E2%84%962_OP_Lohopediia_Otsiniuvannia_yakosti_osvitnoho_protseesu_zdobuvachamy_druhoho_\(mahisterskoho\)_rivnia_vyshchoi_osvity.pdf](http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prirodnichij/Rezultaty_ankety_%E2%84%962_OP_Lohopediia_Otsiniuvannia_yakosti_osvitnoho_protseesu_zdobuvachamy_druhoho_(mahisterskoho)_rivnia_vyshchoi_osvity.pdf) анкета «Оцінювання якості освітнього процесу здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди (після проходження практики)» [http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prirodnichij/Rezultaty_ankety_%E2%84%966_Lohopediia_\(pislia_prakhodzhennia_praktyky\).pdf](http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prirodnichij/Rezultaty_ankety_%E2%84%966_Lohopediia_(pislia_prakhodzhennia_praktyky).pdf)

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації ОП «Олігофренопедагогика» ЗВО забезпечує поєднання навчання і дослідження. Науково-дослідна практика у межах зазначеної ОП дає можливість проведення експериментального дослідження під час написання кваліфікаційної роботи, підготовку та проведення виступів, написання наукових статей. На кафедрі, у межах зазначеної ОП, функціонує студентський науковий гурток «Спеціальна дидактична майстерня», до якого залучаються як здобувачі першого (бакалаврського) так і другого (магістерського) рівнів ВО. Участь у цьому гуртку – за бажанням. ЗВО за ОП «Олігофренопедагогика» приймають участь у наукових заходах (регіональний круглий стіл «Інклюзивне та інтегроване навчання: стан, проблеми і перспективи» 2019 р.; «Ніч науки», 2021 р.). Здобувачі приймають участь в заходах, організованих навчально-методичним інклюзивним центром ХНПУ <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr#>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

За результатами опитування було з'ясовано, що змістовий компонент ОП, ОК може оновлюватись кожен рік з урахуванням результатів опитування здобувачів, побажань роботодавців, наукових досягнень сучасних практик у галузі 016 Спеціальна освіта. Так прослідковується динаміка в оновленні змісту ОП, НП 2020 р.: збільшення кредитів ЄКТС циклу професійної підготовки (практики) з 16,5 кр. в 2020 р., до 30 кр. в 2021 р.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

За ОП «Олігофренопедагогика» здобувачі не брали участі у міжнародних проєктах з обміну. Одночасно, ЗВО працює над підписанням ряду угод про співпрацю з іноземними ЗВО, зокрема згідно з Положенням про грантову та проєктну діяльність, реалізацію програм національної та міжнародної співпраці, управління коштами грантів (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20Grantovy%20ta%20proekny%20diyalnist.pdf). У 2020 році Перетяга Л.Є., Казачінер О.С., брали участь у підготовці проєкту Erasmus+ («Preparing postgraduate Professionals for Quality ECI through successful Family-Professional collaboration» (KA203-5B71CFB4). Проєкт пройшов етап відбору і знаходився у резерві на фінансування, але через пандемію фінансування не отримав. Казачінер О.С. є учасником культурно-мистецького проєкту «Інклюзивний ART-HUB». Інноваційний проєкт вирішує проблему соціалізації студентів з інвалідністю креативним способом – через мистецтво та спільну творчу діяльність.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Відсутні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недостатня поінформованість здобувачів щодо наукових гуртків, відсутність проблемних груп. Рекомендовано: збільшити кількість наукових гуртків за профілем ОП, розпочати роботу проблемних груп, залучити більшу кількість здобувачів за даним напрямком роботи; - сприяти налагодженню міжнародних зв'язків за профілем зазначеної ОП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ констатувала відповідність більшості підкритеріїв встановленим вимогам: наявність науково-дослідної практики, яка дозволяє поєднувати навчання та проведення науково-дослідницької діяльності; форми, методи навчання та

викладання сприяють досягненню зазначених в ОП РН, вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи. ОП загалом відповідає Критерію 4, а виявлені недоліки можуть бути усунені в стислий термін.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У цілому форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачів вищої освіти, що регламентується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності ХНПУ імені Г.С.Сковороди (<https://bit.ly/39C8lnL>) та Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3F1TqSu>). Критерії оцінювання оприлюднюються заздалегідь на початку вивчення навчальних дисциплін (що було підтверджено в процесі зустрічей зі здобувачами). Завдання для підсумкових контрольних заходів загалом є валідними. Це підтверджено ЕГ на основі аналізу, силабусів, робочих програм та завдань, що завантажені на платформі Moodle. В силабусах і робочих програмах зазначені критерії оцінювання та кількість балів за окремими видами робіт.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (<https://bit.ly/2XHzBi1>) де передбачено публічний захист кваліфікаційної роботи. Порядок захисту кваліфікаційних робіт даної ОП викладено у Положенні про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр» (<https://bit.ly/3lVQtT>) в якому детально прописано порядок формування кваліфікаційної комісії її безпосередню діяльність та повноваження апеляційної комісії. На захист кваліфікаційної роботи у навчальному плані виділяється 1,5 кредити ECTS, також, написання та підготовка кваліфікаційної роботи входить у завдання науково-дослідної практики в третьому семестрі на яку виділено 12 кредитів ECTS. На час проведення експертизи ЕГ на даній ОП захисту кваліфікаційної роботи ще не було.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів висвітлені у Положенні про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3i9uoc2>) в якому детально описана організація контролю та оцінка якості навчання, роз'яснено про види контрольних заходів (вхідний, поточний, модульний, підсумковий контроль), зазначено про роботу апеляційної комісії та ліквідацію академічної заборгованості. Відповідно до положення, здобувач може отримати 60 балів поточних та 40 балів на екзамені. У випадку коли здобувач отримав оцінку «незадовільно» (1-34 бали), він зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. Здобувачам, які за результатами екзаменаційної сесії мають заборгованість з 1 - 3 дисциплін, розпорядженням декана факультету може бути надано право на їх ліквідацію. Іспити з навчальних дисциплін приймають два науково-педагогічні працівники, один із яких проводив лекційні / практичні / лабораторні заняття. Також на семестровій атестації обов'язково присутні представники від студентського самоврядування. Правила проведення контрольних заходів та критерії оцінювання кожного виду робіт прописано у силабусах та робочих програмах (<https://bit.ly/3zVpVD7>). На зустрічі зі здобувачами, ЕГ переконалась у освіченості студентів порядку оскарження результатів контрольних заходів, врегулювання конфлікту інтересів тощо. Відповідно до результатів анкетування (<https://bit.ly/39BRDov>), лише 58,3% здобувачів зазначили прозорість та чесність оцінювання знань на даній ОП на високому рівні («проявляється практично завжди»).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Питання академічної доброчесності регулюються Кодексом академічної доброчесності ХНПУ імені Г.С.Сковороди (<https://bit.ly/3kDFTbx>) де повністю прописані заходи забезпечення дотримання академічної доброчесності та

відповідальність за її порушення. Окремо прийняте положення про комісію з питань академічної доброчесності (<https://bit.ly/3CMi2MZ>) в якому зазначено про структуру, склад та повноваження комісії, а також зазначено про її діяльність та процедуру розгляду справ порушення академічної доброчесності. В ЗВО створено Групу сприяння академічній доброчесності (<https://bit.ly/3u8u5kI>) в обов'язки якої входить популяризація дотримання академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та працівників, залучення здобувачів та їх об'єднань, стейкхолдерів до популяризації академічної доброчесності в Університеті тощо. Затверджено план роботи у сфері забезпечення академічної доброчесності у ХНПУ імені Г.С. Сковороди на 2021/2022 н.р. (<https://bit.ly/39DXcTC>) На зустрічах з фокус-групами, керівництвом закладу підтверджена діяльність комісії з питань академічної доброчесності, були наведені конкретні приклади призначення академічної відповідальності здобувачів та працівників ЗВО за порушення Кодексу академічної доброчесності. Голова Групи сприяння академічній доброчесності розповів про ряд заходів з популяризації дотримання академічної доброчесності, що вже відбулися та які плануються провести найближчим часом. Проте, на зустрічі здобувачі не змогли правильно назвати відсоток плагіату та унікальності тексту, який допускається в роботі, плутаються в поняттях «науковий плагіат» і «текстові збіги». Також, слід зазначити, що перевірка кваліфікаційних робіт даної ОП на плагіат здійснюється системою «UNICHEK», але договорів стосовно перевірки у даній системі саме магістерських робіт на час роботи ЕГ не було. Зі слів адміністрації ЗВО, відповідні угоди планується підписати найближчим часом.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Присутність на іспитах комісії з трьох осіб, в якій крім викладача-екзаменатора долучено представника кафедри та студентського самоврядування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ були виявлені такі слабкі сторони: відповідно до анкетування присутня незадоволеність серед здобувачів об'єктивністю оцінювання; відсутність укладених договорів про перевірку кваліфікаційних робіт з дотримання академічної доброчесності; недостатня проінформованість здобувачів з приводу стандартів академічної доброчесності; ЕГ рекомендує: внести до опитувальників здобувачів питання, відповіді на які дозволять в подальшому усунути необ'єктивність оцінювання забезпечити перевірку кваліфікаційних робіт на академічний плагіат шляхом укладання необхідних договорів з організаціями, які надають відповідні послуги; переглянути механізми інформування здобувачів з приводу академічної доброчесності; детально прописати у відповідних положеннях повноваження представників студентського самоврядування, які присутні на іспитах у складі екзаменаційної комісії.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Попри те, що захисту кваліфікаційних робіт на даній ОП ще не відбувалось і є певні проблеми в питаннях перевірки робіт на дотримання академічної доброчесності та об'єктивності оцінювання здобувачів, ЕГ зважаючи на існуючі положення та практику проведення контрольних заходів оцінює даний критерій на рівні В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ було проведено детальний аналіз таблиці №2, відповідно до якого на даній ОП залучені викладачі, які мають освіту та науковий ступінь у галузі спеціальної педагогіки та психології: Бондар В.І. (доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної академії педагогічних наук України) та Коваленко В.О. (кандидат психологічних наук, доцент). На зустрічах з фокус групами викладачів та здобувачів, була підтверджена професійна кваліфікація викладачів даної ОП, що також підтверджується переліком наукових праць, стажуваннями чи участю в заходах по підвищенню кваліфікації. Варто зазначити, що викладачами видаються наукові статті, підручники, методичні рекомендації з дисциплін, які вони викладають. Заслугує уваги діяльність Казачінер О.С., як одного з

авторів вебінарів на електронній платформі освітнього проєкту «На Урок» по тематиці інклюзивної освіти (<https://bit.ly/3ujQKL2>). Триняк М.В., Солошенко-Задніпровська Н.К., Галій А.І., Казачінер О.С., Коваленко В.Є., Дрожик Л.В. та Луценко О.В. мають статті у фахових виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS. На сайті ЗВО розміщена інтернет-сторінка кафедри (<https://bit.ly/3i8S66h>) де міститься інформація про викладачів, їх освіту, професійний розвиток, зазначено основні наукові праці та досягнення, а також надана контактна інформація у вигляді електронної пошти. У ЗВО ведеться рейтингове оцінювання кафедр відповідно до Положення про визначення рейтингу кафедр Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3o4Kndd>) метою якого є моніторинг якості управління та комплексна кількісна оцінка навчальної, наукової, профорієнтаційної, виховної організаційної роботи, міжнародної діяльності, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів здійснюється відповідно до Положення про конкурсний відбір та призначення на посади науково-педагогічних працівників Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3zHDXTq>) в якому чітко визначені порядок конкурсного відбору відповідно до якого при призначенні на посади викладача, старшого викладача, доцента, професора сторони можуть обумовити строк дії трудового договору від 1 до 5 років, а конкретний строк дії трудового договору визначається угодою сторін. Проте, на зустрічах з викладачами та адміністративним персоналом, ЕГ не було з'ясовано від чого саме залежить строк на який укладається трудовий договір та конкретні критерії, які мають питому вагу при призначенні на вакантну посаду. На сайті ЗВО розміщується актуальна інформація стосовно вакантних посад, перелік необхідних документів та контактні дані (<https://bit.ly/3lVmv9r>)

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На запит ЕГ були надані протоколи засідань проєктної групи в яких брали участь роботодавці. Детальний аналіз документації підтвердив активну участь стейкхолдерів, щодо удосконалення освітнього процесу. Наприклад, були внесені зміни до педагогічної практики відповідно до пропозиції Лященко В. М., завідувача Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти ХАНО, стосовно співпраці фахівців в галузі спеціальної освіти з батьками (протокол №5 від 27 січня 2021 року). На зустрічах з роботодавцями було підтверджене їх залучення до різноманітних наукових заходів – семінарів, вебінарів, круглих столів тощо (<https://bit.ly/3zGnQpo>). Також роботодавці виступають базами практик, що забезпечує тісну взаємодію та співпрацю (<https://bit.ly/3AVKQSV>) Серед стейкхолдерів проводиться анкетування «оцінювання співпраці з роботодавцями» (<https://bit.ly/3moa8st>) за результатами якого 100 % респондентів готові співпрацювати з університетом з метою удосконалення освітніх програм підготовки фахівців.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Серед професіоналів-практиків, до освітнього процесу долучені: Коваленко В.Є., та Луценко О.В.. Частково до освітнього процесу (для проведення окремих лекцій та практичних занять) долучається Лященко В.М., завідувач Ресурсного Центру з підтримки інклюзивної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти». На зустрічах з фокус-групами, здобувачі відзначили регулярні заходи із залученням практиків чи експертів в галузі. Проте, ЕГ вважає недостатнім залучення до аудиторних занять представників роботодавців, які обмежуються лише частковим керівництвом практикою.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів регламентується Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3AIM9Eu>) в якому визначено мету, завдання, принципи, процедури , види, форми, тривалість, умови підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників, включаючи механізми оплати, умови і процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації та стажування. Надані ЕГ сертифікати засвідчують наявність міжнародних стажувань у Коваленко В.Є. (в обсязі 6 кредитів ECTS), Луценко О.В. (в обсязі 6 кредитів ECTS), Казачінер О.С. (в обсязі більше 6 кредитів ECTS), Дрожик Л.В. (в обсязі 5,5 кредитів ECTS) та ін. На зустрічах з фокус-групами, було з'ясовано, що ЗВО надає інформаційну підтримку стосовно можливості підвищення кваліфікації. Проте, викладачі зазначили, що більшість міжнародних стажувань вони шукали через інші установи та організації.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності регламентується Положення про систему стимулювання якісної і ефективної роботи науково-педагогічних і інших категорій працівників ХНПУ імені Г.С.Сковороди (<https://bit.ly/39CSc1C>) в якому встановлено організаційні, фінансові засади механізму мотивації кожного члена колективу до толерантної, безконфліктної та ініціативної діяльності, також визначені джерела, умови і мету застосування матеріального і морального заохочення працівників. Зокрема, відповідно до даного положення проводяться щорічні конкурси і номінації (конкурс «Людина року» <https://bit.ly/3F1Uo2H>). Спількування з викладачами даної ОП підтвердило стимулювання з боку ЗВО шляхом вручення почесних грамот, подяк, медалей та грошового преміювання. Після зустрічі з адміністративним персоналом, а саме представниками бухгалтерії та відділу кадрів, на думку ЕГ групи реальних заходів з стимулювання розвитку викладацької майстерності недостатньо, особливо в питаннях грошового преміювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Наявність міжнародних стажувань та статей у міжнародних журналах, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS у викладачів залучених до даної ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ були виявлені такі слабкі сторони: недостатня кількість залучених до освітнього процесу викладачів з відповідною академічною та/або професійною кваліфікацією і представників роботодавців; недостатньо прозора процедура добору персоналу; вкрай мала стимуляція професійного розвитку викладачів, особливо грошового преміювання або підтримки; ЕГ рекомендує: долучити значно більшу кількість представників роботодавців до освітнього процесу, організовуючи відкриті лекції, семінари, тренінги тощо; більш детально описати критерії відбору на заміщення вакантних посад; підвищити стимул до професійного розвитку викладачів шляхом збільшення кількості щорічного матеріального заохочення.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, може дозволити досягти визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання, що підтверджується рядом наукових статей, міжнародними стажуваннями тощо. ЕГ вважає, що виявлені недоліки (низький рівень залучення роботодавців, недостатнє стимулювання професійного розвитку та ін) за даним критерієм не є значущими, що цілком відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП сприяють досягненню визначених цілей та ПРН. Інформація про фінансову діяльність оприлюднено на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/informaciya-pro-finansovu-diyalnist> В університеті достатнім є забезпечення навчальними аудиторіями, кабінетами, обладнанням та устаткуванням, необхідним для виконання ОП. Функціонує наукова бібліотека (6 читальних зал (324 посадкових місць)). http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_naykovy_biblioteku_21.pdf Актіві зали університету дають можливість проводити культурно-масові заходи. Процес життєдіяльності, соціальні потреби учасників освітнього процесу забезпечуються наявністю соціальної інфраструктури (три гуртожитки); медичне

обслуговування студентів, яке проводиться у міській поліклініці, медпункт (гуртожиток № 3); у навчальних корпусах наявні буфети, на території університету розміщені 6 їдалень (наявність однієї з них було продемонстровано у ході демонстрації матеріально-технічної бази). Матеріально-технічне забезпечення ОП є достатнім та постійно оновлюється. Зокрема у 2020 році придбані діагностичні альбоми та необхідне устаткування для проведення психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей раннього та дошкільного віку («Діагностичні валізки» О.Стребелевої). Був продемонстрований кабінет реабілітології з спеціальним обладнанням (балансуючі дошки, напівсфери для корекції плоскостопості, нейроскутер для розвитку моторики та координації, еластична панчоха для цілісного відчуття тіла).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ЗВО систематично проводяться опитування серед здобувачів ВО щодо їхніх потреб та інтересів, ступеня задоволення освітніх потреб та результатів навчання: http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prirodnichij/OP_olihofrenhopedahohika_praktyka_mahistry.pdf НПП, здобувачі мають право (згідно з Статутом) на безкоштовне користування бібліотекою, інформаційними фондами, послугами навчальних, наукових та інших підрозділів університету. Для оперативності інформування про події із життя кафедри, надання актуальної інформації для здобувачів, існують сторінка кафедри у соціальних мережах Facebook <https://www.facebook.com/groups/1029347057130340/> Також, функціонують Спілка студентів і молоді <http://hnpu.edu.ua/uk/division/spilka-studentiv-i-molodi-universytetu>; Волонтерський рух <http://hnpu.edu.ua/uk/volonterskyu-ruh-u-harkivskomu-nacionalnomu-pedagogichnomu-universyteti-imeni-gsskovorody>; Спортивний клуб <http://hnpu.edu.ua/uk/division/sportyvnyu-klub> Виявлення потреб та інтересів здобувачів здійснюється відділом менеджменту і моніторингу <http://hnpu.edu.ua/division/viddil-menedzhmentu-i-monitoryngu-jakosti-osvity> Для задоволення потреб та інтересів здобувачів ВО створено культурно-мистецький центр <http://hnpu.edu.ua/uk/division/kulturno-mystecky-centr>, який є осередком розвитку художнього творчого потенціалу здобувачів і реалізує всі напрями поза аудиторної роботи та дозволя. Здобувачі можуть надавати пропозиції за телефоном довіри, до адміністрації університету та через активну форму «Зворотний зв'язок» <http://hnpu.edu.ua/uk/contact>.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Навчальні приміщення ХНПУ імені Г. С. Сковороди відповідають будівельним та санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, нормам з охорони праці. Безпекою освітнього середовища опікується відділ охорони праці <http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-ohorony-praci> та експлуатаційно-технічний відділ <http://hnpu.edu.ua/uk/division/ekspluatatsiyno-tehnichnyu-viddil> Під час онлайн-конференції було показано, що студенти не лише дотримують масковий режим у аудиторіях, а й тримають дистанцію (сиділи через одну особу в аудиторії), в кабінеті наявні ємкості із антисептиком, що є профілактикою від COVID-19. Також, були продемонстровані вогнегасники вздовж коридорів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Комунікація кафедри спеціальної педагогіки та кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології зі здобувачами здійснюється у мобільних додатках Viber та Telegram, «Facebook» <https://www.facebook.com/groups/kaf222b/?ref=share> Для інформаційної підтримки в університеті активно діє система дистанційної освіти із використанням платформи Moodle (під час огляду члени ЕГ мали змогу ознайомитись через демонстрацію екрану з даною програмою), проте в ній були розміщені електронні курси, в той час, як Moodle використовується для розміщення матеріалів. Консультування та соціально-психологічний супровід здобувачі можуть отримати у психологічній службі <http://hnpu.edu.ua/uk/socialno-psychologichnyu-suprovid-konsultuvannya> та в загальноуніверситетському навчально-методичному інклюзивному центрі <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyu-centr> (під час онлайн-зустрічі з студентами було підтверджено, що вони знають про наявність цих служб). Для інформаційної підтримки здобувачів, НПП, абітурієнтів створено сайт ЗВО <http://hnpu.edu.ua/uk>, за допомогою якого всі учасники освітнього процесу мають можливість ознайомитись із загальною інформацією про заклад, його структуру, діяльність, новини й заплановані заходи. Відкритість такої інформації забезпечується інститутом інформатизації освіти

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Кожний навчальний корпус має відповідальну особу за забезпечення супроводу. Інформація оприлюднена на офіційному веб-сайті <http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymu-osvitnimu-potrebam> та розміщена на стендах навчальних корпусів. Університет створює необхідні умови для благоустрою місць загального користування для осіб з особливими освітніми потребами. Є кваліфіковані фахівці сурдоперекладачі, які за необхідності надають допомогу. У ХНПУ імені Г. С. Сковороди діє загальноуніверситетський навчально-методичний інклюзивний центр <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr> На ОП «Олігофренопедагогіка» відсутні здобувачі з особливими освітніми потребами ЕГ встановила, що в ЗВО,вцілому, створені відповідні умови для рівного і вільного доступу здобувачів з особливими потребами до освітнього процесу на основі. Під час відео огляду матеріально-технічної бази члени ЕГ переконалися в наявності пандусу для входу (в'їзду) осіб з обмеженою рухливістю. На вході до університету розташована кнопка для виклику допомоги для осіб з порушенням опорно-рухового апарату. Проте, не було виявлено табличок Брайля на дверях кабінетів, спеціальних розміток і ліній для осіб з порушенням опорно-рухового апарату.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У разі виникнення конфліктних ситуацій між учасниками ОП до їх вирішення долучаються представники психологічної служби ХНПУ <http://hnpu.edu.ua/uk/socialno-psyhologichnyy-suprovid-konsultuvannya> http://liderstudent.com.ua/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=20&Itemid=41 (під час онлайн-зустрічі факт даної комісії був підтверджений членами студенського самоврядування) ЕГ встановила, що політика і процедури врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) в ЗВО визначені нормативними документами, зокрема: Положення про комісію з етики та управлінням конфліктами http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Komicia_z_etuku_ta_ypravlynya_konfliktamu.pdf ; Положення про запобігання та протидію дискримінації та сексуальним домаганням у ХНПУ імені Г. С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Innovations/Pol_pro_poperedgennia_diskrimin.pdf; Положення про механізми реагування на випадки боулінгу http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polojenya_pro_byling.pdf Для запобігання та протидії корупції в університеті розроблено та впроваджено Антикорупційну програму ХНПУ імені Г. С. Сковороди на 2021-2022 рр. і діяльність відповідної комісії. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Antukorypziyna_programa.pdf В межах ОП «Олігофренопедагогіка» не подавалися скарги, заяви пов'язані з необхідністю вирішення конфліктних ситуацій, дискримінацією чи корупційними проявами. Під час онлайн-зустрічі було з'ясовано, що студенти не зовсім розуміють механізми врегулювання конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база забезпечує формування комфортного академічного середовища та є достатньою для досягнення цілей та завдань ОП «Олігофренопедагогіка». Наявна електронна бібліотека, що містить велику кількість навчально-методичних підручників, факт існування якої був підтверджений ЕГ. Активно працює Інтернет сторінка ЗВО, що оперативно інформує та підтримує інформаційний простір для всіх зацікавлених осіб. В ХНПУ ім Г.Сковороди діє багатокомпонентна освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримку здобувачів вищої освіти. (в тому числі, здобувачі із особливими освітніми потребами)

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Критично слабких сторін не виявлено. Платформа Moodle використовується для розміщення матеріалів, а не повноцінних електронних курсів. Також, під час огляду сайту, було виявлено, що деякі сторінки сайту не відкривалися або мали обмежений доступ, що саме по собі не є критичним, проте рекомендовано усунути дані недоліки. Студенти частково ознайомлені з механізмом врегулювання конфліктних ситуацій. Необхідно посилити матеріально-технічну базу для реалізації права на освіту особам з особливими потребами (особливо, для осіб з порушенням зору)

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ХНПУ ім. Г.Сковороди забезпечує вільний та безкоштовний доступ до інфраструктури та ресурсів ЗВО. Освітнє середовище здатне підтримувати психічне здоров'я стейкхолдерів та враховує інтереси студентів. Дана ОП гарантує відповідну інформаційну, консультативну та організаційну підтримку здобувачів освітнього процесу. Найважливіша зрозуміла політика ЗВО щодо вирішення питань дискримінацій, конфліктів, тощо. Створені майже всі відповідні умови для здобувачів з особливими потребами (за даною ОП особи з особливими потребами не навчаються). Матеріально-технічні ресурси загалом дають можливість досягнення цілей ОП та реально використовуються студентами, проте потребують подальшого вдосконалення. Проте, враховуючи деякі недоліки, що були перераховані вище, вважаємо, що освітня діяльність за Критерієм 8 загалом відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ОП «Олігофренопедагогіка» розроблена відповідно Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня вищої освіти (7 рівень Національної рамки кваліфікацій). Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП «Олігофренопедагогіка» регламентована Положенням про освітню програму в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_osv_programy.pdf Положенням Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organisaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf Процесами системи управління якістю (СУЯ) ХНПУ імені Г.С. Сковороди <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Procesio72018.pdf>

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Обговорення (планове) та оновлення ОП «Олігофренопедагогіка» проводиться на засіданнях проектної групи за участі всіх членів за необхідністю, проте не менше двох разів за рік.(студенським самоврядуванням було підтверджено, що засідання проводиться кожен семестр) При перегляді ОП до уваги беруться результати анкетування здобувачів вищої освіти, надані Відділом менеджменту і моніторингу якості освіти університету <http://hnpu.edu.ua/division/viddil-menedzhmentu-i-monitoryngu-jakostiosvity> Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти систематично проводиться анкетування здобувачів вищої освіти з метою моніторингу якості освіти <http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>, результати якого оприлюднено на сайті університету. Протягом онлайн-конференції був не зовсім зрозумілий процес отримання фінансування студентським самоврядуванням(тобто, окремого фінансування не існує, проте керівництво при потребі надає кошти на заходи, якщо є така потреба)

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці входять до складу проектної групи ОП. <http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-zdorovya-lyudini-ta-korekciynouyi-osviti> .Для забезпечення якості ОП ЗВО на постійній основі співпрацює зі стейкхолдерами. КЗ «Харківська спеціальна школа № 3» ХОР спеціалізується на навчанні дітей з інтелектуальними та складними порушеннями, а Ресурсний Центр із підтримки інклюзивної освіти координує діяльність ІРЦ в Харкові та області, що співпадає з основним фокусом ОП.(під час онлайн-зустрічі представники даних установ були присутні і підтвердили свою участь в перегляді і удосконаленні ОП) При перегляді ОП беруться до уваги пропозиції, внесені потенційними роботодавцями, які входять до навчального науково- педагогічного комплексу ХНПУ імені Г.С.Сковороди, робота якого регламентована Положенням про стейкхолдерів освітніх програм ХНПУ імені Г.С.Сковороди <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/polozhenya%20pro%20STEYKHOLDERIV.pdf> Також пропозиції отримуються шляхом анкетування «Оцінювання співпраці з роботодавцями» http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prirodnichij/Robotodavtsi_OP_olihofrenopedahohika.pdf

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випускників за даною ОП ще не було, тому, поки що не було практики збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. Протягом онлайн-зустрічі було встановлено, що роботодавці потребують фахівців даної спеціальності, проте наявність вакантних місць для випускників цієї ОП в даному регіоні невелика. Задля ефективного працевлаштування випускників в структурі університету створено Відділ профорієнтації і роботи з випускниками <http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-proforientaciyi-i-roboty-z-vypusknykamy>, основною метою якого є координація спільної роботи деканатів факультетів з районними/міськими відділами освіти, прогнозування потреб у педкадрах, обліку та працевлаштування випускників педагогічного ЗВО, забезпечення випускника першим робочим місцем за отриманою спеціальністю відповідно до вимог сучасного ринку праці.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Контроль внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності регламентований Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у ХНПУ імені Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polozhenya_%20Vnytrishnogo%20zabespech.pdf. За результатами перевірки Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти 25 серпня 2021 року внесено рекомендації: 1) оптимізація матеріально-технічної бази навчального процесу; 2) розширення співпраці з закордонними установами та налагодження академічної мобільності; 3) збільшення кількості наукових публікацій, які індексуються в системах WoS, Scopus; 4) більш широко використовувати можливості неформальної освіти; 5) збільшення кількості залучених висококваліфікованих фахівців-практиків до викладання на ОП; Протягом онлайн-зустрічі членами ЕГ було помічено такі ж недоліки, проте присутність їх до сих пір пояснюється тим, що з часу рекомендацій пройшло менше місяця до часу проведення акредитації, тому, в майбутньому, ці зауваження будуть прийняті до уваги.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП проводиться вперше, зауваження та пропозиції відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час спілкування з фокус групами ЕГ встановила, що в ЗВО дійсно діє оригінальна модель системи управління якістю освітньої діяльності, до якої залучені здобувачі вищої освіти, НПП, стейкхолдери, гарант та група забезпечення ОП. Під час онлайн-зустрічей було визначено, що академічна спільнота, стейкхолдери, здобувачі ВО, студентське самоврядування залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП шляхом: участі в засіданнях кафедри, вчених радах факультету, конференціях та семінарах, круглих столах; участі у проведенні анкетувань груп стейкхолдерів; вдосконалення робочих програм навчальних дисциплін відповідно до результатів анкетувань; участі в опитуваннях щодо якості організації освітнього процесу та ін.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Тісний і продуктивний контакт з роботодавцями щодо питань впровадження нових ОП і реагування на потреби ринку праці. Залучення всіх груп стейкхолдерів до забезпечення якості ОП. Чіткий і зрозумілий механізм розробки, затвердження, моніторингу, періодичного перегляду ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Посилити міжнародну співпрацю з іноземними навчальними закладами, науковими установами та організаціями. Звернути увагу на можливість подальшого працевлаштування випускників даних ОП, враховуючи наявність реальних вакантних місць у регіоні. Долучати до освітнього процесу більше фахівців, практиків та експертів в галузі спеціальної освіти. Надати автономність та незалежність студентському самоврядуванню шляхом забезпечення окремого фінансування (передбаченим Законом України). Проводити заняття не лише на базі університету, а й за його межами (в спеціальних закладах, навчально-реабілітаційних центрах тощо). Підвищити рівень академічної мобільності викладачів та здобувачів, в тому числі, міжнародної.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішня система забезпечення якості ОП в виконує свої функції та забезпечує достатньо якісний рівень як ОП, так і освітньої діяльності. Проте, враховуючи слабкі сторони, що були перераховані вище, ЕГ було вирішено, що Критерій 8 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На офіційному веб-ресурсі закладу знаходиться вся необхідна інформація щодо структурних підрозділів ЗВО та НПП (ППП, освіта, наукова діяльність, дисципліни, що викладає, творчі здобутки, нагороди). Навігація сайту є інтуїтивно зрозумілою, доступною та зручною у користуванні. Також, призначено відповідальну особу щодо забезпечення супроводу такої категорії осіб. Порядок надання послуг розміщено на сайті університету. Нормативними документами знаходяться у вільному доступі на сайті <http://hnpu.edu.ua>, зокрема: - Права та обов'язки всіх учасників осв. процесу ХНПУ імені Г. С. Сковороди регулюються статутом http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf - Колективний договір http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Profkom/kol_dog_16_20.pdf - Основні положення Політики у сфері якості http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polityka_y_sferi_yakosti.pdf - Стратегією розвитку ХНПУ імені Г.С. Сковороди на 2021 - 2025 рр. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Strategiya.pdf та інші документи. Під час зустрічей зі стейкхолдерами члени ЕГ переконалися у дотриманні усіх процедур у процесі реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Положення про стейкхолдерів освітніх програм ХНПУ імені Г.С.Сковороди знаходиться на сайті Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди за посиланням: <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/polozhenya%20pro%20STEYKHOLDERIV.pdf> Проекти освітніх програм, які обговорюються, знаходяться на сайті ХНПУ імені Г.С.Сковороди за посиланням: <http://smc.hnpu.edu.ua/node/45> З метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів) на сайті університету розміщено активне посилання «Зворотний зв'язок» <http://hnpu.edu.ua/uk/contacts> Телефони та електронні адреси адміністрації ЗВО оприлюднені на сайті ЗВО <http://hnpu.edu.ua/uk/contacts> З метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів) університетом створено сторінку у Facebook <https://www.facebook.com/groups/1029347057130340/>

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОП «Олігофренопедагогіка» оприлюднено на сайті університету http://smc.hnpu.edu.ua/files/Osv%D1%96tn%D1%96_programi/Osvitni_programu_magistr/2021_rik/Oligofrenopedagogika.pdf

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У процесі здійснення акредитаційної експертизи члени ЕГ пересвідчилися, що ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Навігація сайту є інтуїтивно зрозумілою, доступною та зручною у користуванні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Посилання на ОП «Олігофренопедагогіка» на сайті університету не працює, що потребує корегування даного недоліку. Необхідно посилити роботу з інформування здобувачів щодо академічної доброчесності. Рекомендуємо ознайомлювати здобувачів на початку їх навчання з нормативними документами, що розміщені на офіційному сайті ЗВО та є необхідними для них у випадку виникнення різноманітних конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Відповідність рівню В підтверджено доступністю для стейкхолдерів усіх необхідних правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу (проте, необхідно покращити усвідомленість здобувачів у цих документах). Підтверджено під час бесід із стейкхолдерами, що ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою одержання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросочесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросочесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мамічева Олена Володимирівна

Члени експертної групи

Федоренко Мирослав Ігорович

Боряк Оксана Володимирівна

Якунін Михайло Олександрович